

Werkgever, werknemer én gezinsleden hebben baat bij een goed evenwicht tussen arbeid en gezin

Tijdens de Hanswijkprocessie verbeeldde inwoners van Ninde en Tremelo Damiaans leven. De burgemeester gaf gestalte aan de missionaris. © Jan Smets

Damiaan is van de wereld

Ninde-Tremelo maakt zich op om de heiligverklaring te vieren van zijn grootste zoon, pater Damiaan

- Damiaan zet sinds 1989 dorp in beweging
- Ninde had als eerste een Damiaanparochie
- Geboortehuis is intussen pelgrimsoord

Erik DE SMET

Wie een historisch persoon wil begrijpen, moet diens 'landschappen' bestuderen, zo menen de cultuurfilosofen. Voor Damiaan is dat vanzelfsprekend het ruwe schiereiland Kalaupapa op Molokaï. Maar we mogen natuurlijk ook het Brabantse Ninde niet vergeten, een gehucht van Tremelo, waar de Apostel van de Melaatsen in 1840 het levenslicht zag en opgroeide.

Ninde (van 'Werchter ten einde') is gelegen op de breuklijn van de Kempen en het Dijleland, en maakte eertijds deel uit van Werchter. Tremelo ontstond als zelfstandige gemeente pas in 1837. In deze vruchtbare streek, waar het riviertje de Laak in de Dijle vloeit, leerde Jozef De Veuster met z'n ogen en oren wat het

leven inhield. Ninde heeft geen echte dorpskern, al is het intussen wel een zelfstandige parochie geworden met de zalige Damiaan De Veuster als patroon. De belangrijkste, maar bijzonder rustige straat is niet toevallig naar Damiaan genoemd. Je komt haast vanzelf uit bij het geboortehuis, met daarachter de kerk en het oude kloosterdomein dat thans het Geriatrisch Centrum Damiaan is.

„De familie De Veuster bezat in Ninde het eerste stenen huis”, vertelt Sonia Crabbé van de parochieploeg en zelf een geboren 'Nindse'. „Arm waren ze dus niet. Vader was boer en graanhandelaar, kon lezen en schrijven. De kinderen moesten Frans leren. Damiaan stamde uit een geboede, christelijke familie. Van Janneke Roef, de plaatselijke timmerman, moet de jonge Jef heel wat hebben opgestoken. Voor zijn kerkje op Molokaï timmerde hij eigenhandig het altaar, een kopie van dat in de kerk van Tremelo, waar hij op 3 januari 1840 werd gedoopt.”

Dat altaar is een van de pronkstukken van het Damiaanmuseum in het geboortehuis. We lopen er zowaar een mevrouw De Veuster tegen het lijf. Damiaans vader

was de eerste die deze familienaam droeg, en alleen al twee van zijn zonen hadden elf kinderen. De familie deint dus uit.

In 1895 verkocht de familie het geboortehuis aan de picussen, die het grondig verbouwden en er hun noviciaat onderbrachten. Zo werd de keuken kapel. Toch zijn nog enkele kamers origineel. In een schrijn staat de oorspronkelijke doodskist waarin de heilige aanvankelijk naast zijn kerk op Kalawao werd begraven. Een pelgrimsoord!

Sonia Crabbé: „Damiaan mag dan uitgeroepen zijn tot *De Grootste Belg*, we mogen niet vergeten dat hij vóór alles priester was. Hij was bijzonder gehecht aan het sacrament van de eucharistie. Dat accent willen wij in de geplande festiviteiten en plechtigheden in onze gemeente niet uit de weg gaan.”

Damiaan zet het dorp in beweging. Op Hemelvaartsdag was er het jaarlijkse *Wandelen met Damiaan*. Naast vijfhonderd wandelaars en fietsers kwamen er ook vierhonderd motorrijders op af. „Damiaan was in zekere zin ook een zware jongen”, lacht Sonia Crabbé. En er was ook de deel-

name aan de Hanswijkprocessie in Mechelen. Zestig inwoners van Ninde en Tremelo vormden een groep rond Damiaan. Niemand minder dan burgemeester Vital Van Dessel (die wat weg heeft van de missionaris), vertolkte Damiaan, catechisten en vormelingen beelden de melaatse Hawaïanen uit. De groep oogstte veel bijval bij het publiek.

„Wij willen niet alleen de historische Damiaan gedenken, maar ook zijn boodschap benadrukken”

Sonia Crabbé zit ook de plaatselijke Damiaanactiegroep voor en zetelt als vertegenwoordiger van Tremelo in de diocesane overleggroep voor de heiligverklaring. „Sinds 1989, de honderdste verjaardag van Damiaans' overlijden, zijn we hier onophoudelijk in de weer met Damiaan en de Damiaanactie. Ja, Damiaan leeft. Ons doel is steeds zijn boodschap levendig te houden. We willen hem voorstellen als een

doordouwer en iemand die ons tot vandaag oproept ons in te zetten voor de minsten. We mogen evenmin zijn inspiratie uit het oog verliezen. Anders had hij het geen zestien jaar volgehouden op Molokaï.”

In Tremelo zullen ze op zondag 4 oktober met luister de heiligverklaring vieren. Crabbé: „We willen niet alleen de historische Damiaan presenteren, maar vooral benadrukken wat hij kan zijn voor de wereld van vandaag.”

Iedereen is die dag welkom. Tremelo viert feest, en nodigt uit. Zo komen er alvast meer dan driehonderd Hawaïanen, want sinds 1989 groeiden tussen Tremelo en de inwoners van Damiaans tweede vaderland warme contacten. Kardinaal Danneels en de bisschop van Honolulu zullen samen voorgaan in een dankmis. En in Ninde wordt ook een nieuw beeld van de heilige onthuld, een werkstuk van André Verbruggen, zelf familie van Jozef De Veuster.

Is Damiaan van Ninde? „We mogen Damiaan niet claimen”, besluit Sonia Crabbé. „Damiaan is van en voor de hele wereld.” Net dat willen de inwoners van zijn geboortedorp vieren.